

MILYEN INDULAT LAKIK BENNED ?

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Bakonysárkányon eltemették: Benczik Gábort

Ete: Eltemették: Gyüsi Gábor

Kisbéren eltemették: Palotás Istvánt

Kömlőd: eltemették Szakál Tibort és id. Tóth Sándornét

Nagyigmánd :

Megkereszteltük: Bajnóczi Bálint,

Bajnóczi Anna és Csidei Lajos

Házasságot kötött:

Halász László János és Csejtei Anita

Eltemették: Fischl Andrásné

Tárkányon eltemették:

id. özv. Futó Lajosnét

Filippi 2,5-11

„Az az indulat legyen bennetek...”

Ezek szerint lehetünk indulatosak. Csak az nem mindegy, hogy milyen az az indulat. Általában amikor indulatról van szó, akkor azt a legtöbbször negatív értelemben gondoljuk. Hányszor felhúztak már, felbosszantottak, és ilyenkor elkap a düh, és lendületből tudnál visszaszólni, esetleg lendül a kezed vagy a lábad.

Jézust egyszer feldühítették, indulatba jött, és ostorral üzte ki a templomudvarból az árusokat, kereskedőket, pénzváltókat (János 2,13-16), igaz, azt nem olvassuk, hogy azzal az ostorral meg is ütött volna valakit.

De az indulat lehet pozitív kimenetelű is. Indultál már meg azon, amikor valami szívszorítót láttál? Indított már jó cselekedetre olyan dolog, amin megesett a szíved? Például amikor rászorulóval találkoztál, vagy a családban valaki elesett állapotban volt, és ez téged segítségre ösztönzött? Ha igen, akkor már megérezhetted valami keveset a krisztusi indulatból. Mert ez a krisztusi indulat képes arra is, hogy a kereszten haldokolva azokért könyörög, akik odajuttatták Őt.

Ugyanakkor olyan jó tudunk azt, hogy az Isten milyen pontosan ismer minket. Tudja azt, hogy képtelenek vagyunk arra, hogy ne legyünk indulatosak, ne haragudjunk. Ezért mondja nekünk az Ő igéjében: „*Am haragudjatok, de ne vétkezzetek: a nap le ne menjen a ti haragotokon.*” (Efézus 4,26)

Téged melyik indulat jellemez a legtöbbször? Az emberi, vagy a krisztu-

si? Ha az életed, a szíved az Övé, ha Ő az irányítója és vezetője, akkor tudod a választ és tapasztalod ennek a krisztusi indulatnak az áldásait. Legyen a mai napod is krisztusi indulattal teli!

Kovács Tamás

Adventi zenés áhítat és vásár

December 2-án, vasárnap délután 15 órától adventi zenés áhítatot tartunk a Református Templomban. Az alkalmon fellépnek hittanosaink, kórusunk, valamint gyülekezetünk tehetséges tagjai. Az áhítatot követően adventi vásárra kerül sor a Református Iskolában. Készüljünk együtt az ünnepre!

A Nagyigmándi Református Egyházközség szeretettel vár minden érdeklődőt alkalmairól!

A Nagyigmándi Református Egyházközség Presbitériuma

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlőd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlőd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email: hethatarlap@gmail.com

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641

Református hitéleti lap

XXII. évfolyam 11. szám

2018. november

CSÁSZÁRON ÜNNEPELTÜNK

A Tatai Református Egyházmegye közössége 2018. október 28-án a császári templomban tartotta hagyományos reformáció napi megemlékezését a zsúfolásig megtelt templomban.

Gyimóthy Géza megnyitójában beszélt róla, hogy ez az évenkénti ismétlődés állandóságot jelez és ebből az Isten által közvetített állandóságtól nem téríthet el semmi bennünket. A teli padosokat látva tudd, hogy nem vagy egyedül.

Az est különlegessége volt, hogy az egyházmegye lelkészeiből szerveződött énekhar előadását meghallgathattuk melyben tisztán és hitelesen szóltak a felcsendülő énekek.

Az igehirdetés szolgálatát dr. Szénási Szilárd, a Komáromi Református Egyházmegye esperese végezte Jn. 3. 1-12 alapján. beszélt arról, hogy mit várt Isten egykor Nikodémustól és ezt párhuzamba állítva mit vár ma tőlünk?! Hasonlóság egyértelmű, hiszen eljön szívünkben egy pillanat amikor rádöbbenünk ez így nem lehet tovább! Legfontosabb dolog a változás, a változtatás igénye, ha látjuk a régi út már járhatatlan. A reformáció és a bennünk lezajló változási igény alapja az újra értelmezés.

A következőkben Vadász Attila, orgonaművész játékában gyönyörködhetünk, a felcsendülő dallamokat a jelenlévők mély áhítattal hallgatták.

„Szabad mindennek az Isten egyházába ajándékot vinni” címmel hallgathattuk meg Gerecsei Zsolt, ácsi lelképásztor előadását. Károli Gáspár tevékenysége és kinyilatkoztatásai alapján beszélt a személyes elköteleződésekről, mely egyházunk ügyét előre viszik.

Itt van rögtön Károli munkássága, aki-ben megfogalmazódott a hiányérzet, nincs a teljes Biblia lefordítva magyar nyelvre.

A XVI. században szinte minden elvégzett a reformáció kapcsán, de a Biblia lefordítása a század végére maradt.

Tudnunk kell, hogy az egyházban nem egyedül vagyok, de a lényeg, hogy én is ott vagyok. Ha tehetsz az egyház ügyéért, akkor ne várj másra, mert ez itt a te felelősséged. Ma mi is minden-

a munkában hátul kullogni nem való, itt mindenkinek előre kell menni.

Máté László, a Tatai református Egyházmegye esperese zárszavában kiemelte milyen jó most ilyen sok református közt lenni. A közös énekhar dicséretében pedig megemlékezett, hogy a lelkészi kar egy hangon énekel.... Köszönetét fejezte ki az igehirdetőnek, az előadóknak, a befogadó császári gyülekezet életére Isten gazdag áldását kérte.

Juhász Róbert, helybéli lelképásztor kifejezte örömét, hogy vendégül láthat-

hol szólhatunk példát adva másoknak, lehet ők még nem merik, de látnak minket. Tegyük fel a kérdést: Személyes ügyünk-e Isten országának ügye? Tudnunk kell azt is, hogy a HIT nem magánügy, nekem viszont bátran kell vállalnom Krisztust. Szabad nekünk áldozatot hozni és amit tudok azt oda is viszem, mert az Ország építése csak így működik és ez rajtam is múlik. Az előadó felhívta a figyelmet, hogy ebben

ták az egyházmegye közösségét, majd szeretetvendégségre invitált mindenkit azzal, hogy kimentésnek nincs helye. Az est a helyi kultúrházban a terített asztalok melletti kötetlen beszélgetéssel folytatódhatott, ahol a régi ismerősök nagy örömmel fedezték fel egymást, de jó, hogy TE is itt vagy. Nem vagyunk egyedül!

Bogáth István

GONDOLATOK AZ ISTENTISZTELETRŐL

A templom egyenlő az istentisztelettel? Szinte minden településen magasodik egy templom. Az Isten háza! Nem azért hívjuk így, mert ott lakik az Isten, hanem azért, mert leginkább ott találkozhatunk vele. Generációk ültek ugyanazon a helyen, hallották meg szavát, tanultak az Ige fényében. Az Isten tiszteletét sok mindenben ki lehet fejezni. Leginkább a közösségben megélt hit által válhat ez igazán valósággá, mert ha megosztom valakivel tapasztalataimat és közös nevezőt találunk, akkor együtt örvendezünk. Ha valakivel megosztom a lelki életem, a bennem őrlődő gondolatokat és közös nevezőt találunk, akkor megvigasztalodom. A hívő ember Isten tiszteletét leginkább közös alkalmon, a vasárnapi istentiszteleten gyakorolhatja. Hiszen elődeink nem véletlen folytán alakították ki annak rendjét, hanem tudatosan és hitük szerint rendezték be. Hiszen református templomaink berendezése már önmagában az Istennek való tiszteletet fejezi ki. Középpontban az Úr asztala és köré rendeződnek a gyülekezeti tagok, mint ha egy nagy család ülne az asztal körül. A szószék valóban magasabban van, mint a padok vagy a székek, hiszen Isten igéjének a hirdetése történik onnét. Viszont a szószék ugyanúgy az Úr asztala felé néz, a szolgálattelévő lelkész is a nagy család része. A református templomainkban minden esetben az Úr asztala az origó, ahonnan az úrvacsoraszertés is történik. Isten tisztelete azzal kezdődik vasárnap, hogy lélekben készülök rá. Imádkozom az ige befogadásáért és meghallásáért. Amikor bejövök és helyet foglalok, hálát adok Istennek, hogy igen mondtam a hívására. Mert kegyelem, hogy hallhatjuk az ő szavát. Az istentisztelet kezdetét a szolgálattelévő bevonulása jelzi. Ekkor a gyülekezet feláll, de nem a lelkész miatt. Istent tisztelve, mintegy gesztus az, hogy felállok, mert nem fogadhatom őt ülve. Ekkor hallatszik a köszöntés. Mindenképp fontos megjegyezni, hogy a köszöntés mindig egy Ige. Isten szava kezdi meg a közös istentiszteletet. Legyen ez az apostoli köszöntés, vagy más bibliai idézet, Isten szava hallatszik. Erre felel a gyülekezet fennállva egy énekkel. Hálát ad a jelenlétéért, hálát ad a hangzó isteni szóért. Majd he-

lyet foglal a gyülekezet és folytatja énekszóval Isten dicsőítését. Ezt követi egy segélykiáltás, egy rövid fohász. Megvalljuk, hogy nem vagyunk képesek Istent méltón módon tisztelni, ha Ő nem segít bennünket ebben. Könyörgünk Istenhez, hogy áldja meg az alkalmat és töltsen ki rá Lelke erejét. Enélkül elmaradhatatlan egy istentisztelet. Ha Isten nem tiszteli meg a mi alkalmunkat, akkor az valójában nem istentisztelet. Ezt követi egy hosszabb olvasmány a Szentírásból, majd imádság az Ige megnyílásáért, amely egyben bűnvallás is Isten előtt. Hiszen mindannyian úgy jöttünk otthonról, hogy tökéletlenségünkben és bűneinkben vagyunk. Ki állhatna meg közülünk Isten előtt? Az imádságban megvalljuk bűneinket, kérjük Istent, hogy bocsássa meg vétkeinket és Lelke által nyissa meg előttünk Igéjének üzenetét. Azt a személyes üzenetet, amelyet kimondottan nekem készített, amely hozzám szól, és amit el kell vinnem magammal. Ezután újabb ének következik, amely tovább készít bennünket az igehirdetésre, lelkünket Istenhez emeli, hogy ne váratlanul és ne távol érjen bennünket Isten szava. Ezután elhangzik az igehirdetés alapigéje, amely magában rejtje az igehirdetés minden üzenetét és gondolatát. Ezt követően jön az igehirdetés, amely aktuális isteni üzenet, amely nem emberi akarat által, hanem isteni akarat által szól. A szolgálattelévő lelkész csupán eszköze ennek. Neki is szól az üzenet. Ha nem szólna, akkor feleslegesen menne fel a szószékre. Az igehirdetés sok feladatot betölthet. Lehet vigasztaló, de ugyanakkor elmarasztaló is. Isten igéje feddhet, bünbánatra indíthat. Elmaradhatatlan ugyanakkor, hogy Isten szeretete szóljon felénk. Végtelen kegyelmével átölel és megerősít hitünkben. Az igehirdetés továbbá tanít az istenfélő életre és hittestvéreinkkel még jobban megpróbál összefonni bennünket. Hiszen a mellettünk ülő is éppúgy Istent keresi és próbál a hit útján járni, mint én. Sok mindenben különbözünk, de az Úri imádságot és az Apostoli hitvallást ugyanúgy mondjuk és valljuk. Az igehirdetést követően a legtöbb helyen erre felelő ének következik. A gyülekezet magasztalja Istent az igehir-

detésben hallottakért. Ezt követően közös könyörgést tartunk az igehirdetés fényében, ami egyúttal közbenjáró imádság is minden keresztyénért, illetve az erőtlenekéért. Az imádságot sokszor elnagyoljuk, pedig szinte ugyanolyan fontos, mint az igehirdetés. Mert az igehirdetésben Isten szól, az imádságban pedig mi szólhatunk hozzá. A lelkész vezeti ezt az imádságot, de mi magunkban követhetjük őt. Sok helyen van külön idő szánva arra, hogy mindenki magában is imádkozzék. Ha gyülekezetünkben nincs is rá külön idő, tegyük meg mi is. Az istentisztelet záró részéhez tartoznak a gyülekezeti életével kapcsolatos hirdetések, illetve az adakozás hirdetése. Ez kegyességünk része, abból adunk, amink van. Hitből adakozunk és jó szívről, mert akkor ez már a hitünk gyümölcse. Az istentisztelet zárása az áldás. Vagy előtte hangzik egy záró ének, vagy utána, de mindenképpen nagyon fontos elem. Isten áldása nélkül nem lenne élet ezen a földön. Nem lenne értelme semmit sem tennünk. Minden, ami jó, az Isten áldásából ered. Nem kívánhatunk többet, csak hogy Isten áldja meg időnket, munkánkat, családjainkat, egész életünket. Isten áldása van rajtunk a vasárnapi istentisztelet után. Úgy léphetünk ki a hétköznapi világba, hogy a mindeneiket teremtő Úr megáldott bennünket. Ember mit árthat nekünk?

Fontos látnunk, hogy református istentiszteletünk felépítése felelgetős formát követ. Isten szól, és erre válaszol az ember. Ember szól, és erre felel az Isten. Az imádság és az ének a mi szavunk hozzá, a Szentírásból vett igék és azok magyarázatai a köszöntéstől az áldásig az Isten szava hozzánk. Páratlan lehetőség ez minden héten. Úgy kereshetem az Istent, hogy ő kész szólni hozzám. Sőt ő már előbb tudja, hogy megyek hozzá, minthogy én meglephetném. Tehát nem kell félnünk, hogy hozzánk szóló üzenet nélkül lépünk ki vasárnap a templom ajtón. Meddig szól hozzánk Isten? Amíg ő jónak tartja. Jó hír, hogy még tart a kegyelmi idő, amikor mindenki keresheti Őt, és Ő mindenkinek kijelenti magát: itt vagyok!

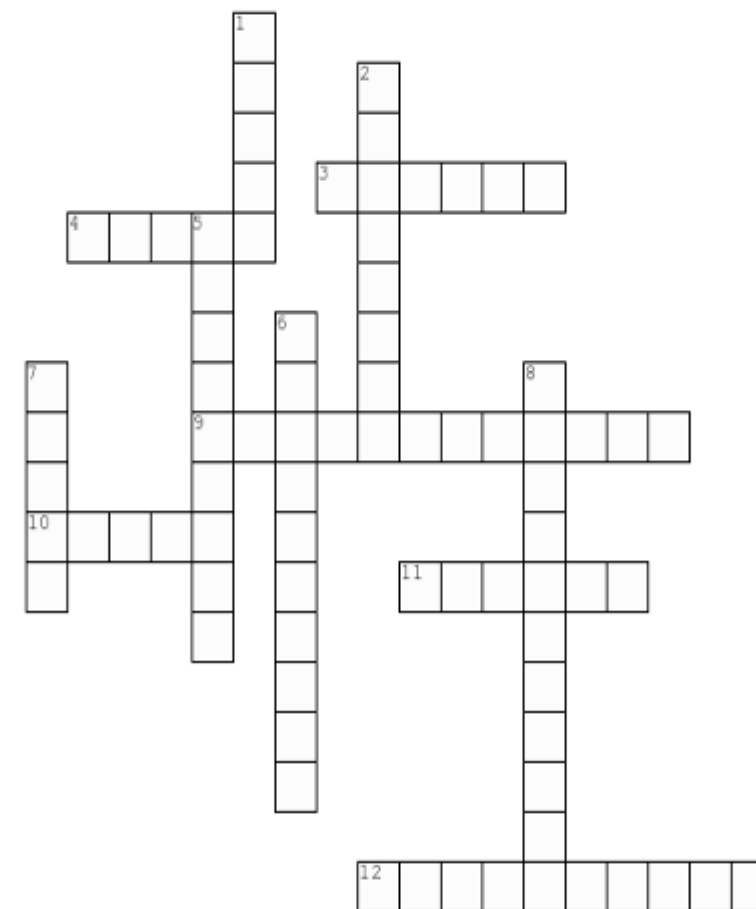
Deák László
Kömlőd

GYEREKSAROK

Bibliaolvasó kalauz októberben olvasandó ígerészei alapján. Teszteld emlékeidet! Segíts az igehely.

OLVASD A BIBLIÁT

Egészítsd ki, ragozott alak és szóköz is éri!

Created with TheTeachersCorner.net [Crossword Puzzle Generator](#)

Függőleges

- Hány harsonát készítettek ezüstből? (4Móz 10,2)
- „Ez az ember valóban igaz volt.” (Lk 23,47) Ki mondta?
- Hányszor tagadta meg Péter Jézust? (Lk 22,54-65)
- Az Emberfia eljövetelkor Jézus szerint három dologtól kell óvakodnunk: mámortól, részegségtől és valaminek gondjaitól. Minek a gondjaitól kell óvnunk magunkat Jézus szerint? (Lk 21,34)
- „Így szóljanak nevemben Izráel fiaihoz, és én megáldom őket.” Melyik áldásról mondja ezt az Úr? (4Móz 6,24-26)
- Isten magának szentelte minden állatból és emberből az ...? (4Móz 8,17)

Vízszintes

- Jézus hogyan várta az utolsó vacsora elfogyasztását tanítványaival? (Lk 22,15)
- Mi borította be a bizonyosság sátrát nappal? (4Móz 9,15)
- Pál apostol az efezusi levél elején háromszor is megismétli, hogy a hívő embernek Krisztusért Istent ..... kell. (Ef 1,14)
- Mózes a 11. fejezetben kifakad az Úr előtt, mit mond: milyen szolgálni a nép között? (4Móz 11,14)
- A 12 kéből az egyik, aki azt mondta, hogy el tudják foglalni Kánaánt. (4Móz14,6)
- Minek volt a tagja arimátiai József? (Lk 23,50)

TISZA ISTVÁN 1861-1918 OKTÓBER 31.

Száz esztendővel ezelőtt, ezen az októberi napon méhkasként zúgott Budapest, akkor közjogilag még egy birodalomhoz tartozó Magyarország fővárosa. Forradalmi volt a hangulat, csak kevesen tudták, hogy mit akarnak, a legtöbben inkább azt, hogy mit nem.

Katonák nem akarták négy év után többé a háborút, a későbbi köztársasági elnök, a vörös grófnak titulált Károlyi Mihály katonát se akart látni, munkások nem akarták a munkát felvenni, önmagukat haladónak mondók pedig a régi rendet. Ennek a rendnek megtestesítője és ekkora már a háború egyszemélyes felelősévé tett gróf Tisza István csendesen ült Hermina úti villájában, szűk családjá körében. Fátumszerű, ahogyan nem menekült onnan, ahol idő kérdése volt, hogy mikor éri el végzete. Délután öt óra tájban meg is érkezett néhány katonaruhás ember személyében, akik közül egyik felesége és unokahúga szeme láttára lőtte le Magyarországot történelmének egyik legnagyobb formátumú miniszterelnökét.

Halála szimbolikus. Vele sírba szállt a történelmi Magyarország, amelyet féltett, s amelyet úgy akart megóvni, hogy egyedülként ellenezte a Birodalmi Tanácsban a Monarchia háborúba lépését a sarajevói merénylet után. Két uralkodó győzködte, Ferenc József és II. Vilmos császárok, míg beadta derekát, azt követően pedig mellszéllességgel állt ki a háborúba belépő országa érdekeiért. Politikusi pályaképe nem fér bele ebbe a rövid előadásba. De érzékeltetésül idézzük fel, kétszer kapott miniszterelnöki megbízatást az uralkodótól, 1903-05, illetve 1913-17 között. Politikai pályafutásra a családból hozza a muníciót, édesapja Tisza Kálmán Magyarország leghosszabb ideig kormányzó miniszterelnöke. Tisza István kettős örökségbe lépett, egyik a politikai, másik az egyházi. Mindketten több egyházi tisztséget viseltek, a legmagasabbat is: egyházkerületi főgondnokok voltak, ráadásul a Dunántúlon. Míg édesapja a kor liberális teológiai gondolkodásában az egyházat a vallásosság kereteinek látta, addig a fia, az ifjabb Tisza a krisztusi evangélium hordozóját és letéte-

ményesét. Ezért is sürgette főgondnokként a teológiai képzés hitvallásos alapokon történő megújulását, a lelkipásztoroknak az anyagi megbecsülését az egyházon belül. „Ma azt látjuk, hogy a tanítói fizetések és más fontos ágak illetményei oly rohamos mérvben emeltek fel, amelyek az ezek és lelkészeink illetményei között eddig fennállott egyensúlyt teljesen megzavarják, úgy itt igenis meg kell követelnünk, hogy e megzavart arány a lelkesi illetmények megfelelő újabb szabályozása által lehetőleg mielőbb helyreállítsák.”[1]

Tisza István tudatosan készült feladataira. Magántanulói státuszából útja a debreceni református kollégiumba vezetett, azután Németország majd Anglia következik. Tudományos doktori fokozatot szerez jogtudományból, legjobb szakmai írásait fiatal parlamenti képviselőként jegyzi. Érdekelte és magas szinten művelte a tudományt. Sosem keverte a politikai és egyházi tisztségeit, de reformátusként vállalta politikai elveit és politikai megítélésének tudatában egyházi tisztségeit. Tudta magáról, hogy sokan nem szeretik politikusként, ezért is tartotta megtisztelésnek egyházi megbízatásait. 1907-ben dunántúli főgondnoki beköszöntőjében így vall erről:

„Az örömmel ezen személyi momentumon kívül azonban vannak általános tárgyi szempontok is, amelyek folytán örömmel és megleléssel tölthet el a dunántúli ref. egyházkerület utolsó választása. Ezen választás igazi horde-reje annak a nagy igazságnak kifejezésében rejlik, hogy a magyar protestáns egyház ügyeinek intézésénél semmiféle mellékcélok, semmiféle mellék tekintetek által nem vezetteti magát. Maga az a tény, hogy egy egyházkerület presbitériumainak túlnyomó többsége ugyanazon jelöltre adta szavazatát; de kivált, ha hozzávesszük azt, hogy ezen egy jelölt ma egyáltalán nem szerepel az országos közügyek terén, a múltban elfoglalt állása, a múltban képviselt politikája pedig még ma is olyan epés megtámadatásokban részesül, eklátáns bizonyíték arra, hogy protestáns közönségünk az egyházi ügyek terén kizár minden politikai tekintetet... Vonjuk le tehát a tanulságot s zárjuk ki az

egyház életéből a politikai szempontokat. Politikai szempontokat mondtam, természetesen párt-politikai tekinteteket értek alatta. Isten mentsen attól, hogy valaha elhomályosuljon lelkünkben az a tudat, hogy a magyar protestáns egyháznak nemcsak a múltban volt politikai missziója, de ezen magasztos hivatása megvan a jelenben is.”[2]

Tisza István nemcsak beleszületett a kálvinizmusba, hanem magáévá tette annak értékrendjét, mi több, formálni igyekezett azokat. Felelősségtudatára, szociális érzékenységére jellemző, hogy 1891-ben az ő javaslatára vezeték be a kötelező vasárnapi munkaszünetet, miniszterelnöki tevékenységére pedig, hogy jobban érdekelte a kormányzás egy-egy szakterülete, a közgazgatás, az oktatás helyzete, mint e területért felelős minisztereit.[3] A vállalt megbízatásokat teljes meggyőződéssel képviselte. Nemcsak a pillanatnyi helyzetet mérte fel, hanem távolatosan próbált nemzeti és hitbeli kérdésekről gondolkodni. Számára a hit nélküli realitás üres fogalom volt, hinni nemcsak a közélet nagy ügyeiben, hanem Istentől neki adott predestinált létben is tudott. Ezért nem menekült el a fővárosból az öszirózsás forradalom napjaiban, holott meglehetősen volna.

Hogy mi maradt utána? Juliska nevű lányát még életében eltemette, István fia öt évvel utána halt meg. Ez is hozzátartozik ahhoz a gróf Tisza Istvánhoz, akit politikusként vagy nagyon szerettek vagy nagyon gyűlöltek. Egy biztos, nem volt langyos református. Hitt, cselekedett és mártírrá lett a ketős végzet embere, akivel egy kor került a történelem lapjaira.

Az utókor nem tudja megkerülni gigászi alakját, ezért kénytelen viszonyulni hozzá: így vagy úgy. Számunkra a kálvinista elkötelezettség, a minőség és predestinált hit megtestesítője. Nélküle nemcsak egy hivatkozási alappal, hanem egy példaképpel lennénk szegényebbek.

Pedig szükségünk volt, szükségünk van és szükségünk lesz ilyen magyarokra és reformátusokra.

Jakab Bálint Mihály
www.refdunantul.hu

HÁLAADÁS BOKODON

„...és az Isten békessége, amely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.” (Filippi 4:7)

Ez a bibliai idézet volt a fő gondolata Steinbach József püspök úrnak a hálaadó istentisztelet keretein belül. Az Istentisztelet kezdetén Máté László esperes úrral a 105. zsoltár majd a 264. dicséret eléneklése után közös ima következett, melyben elhangzott, hogy amit Isten nevében kezdünk, azt ő eljuttatja a céljához, jó véghez segíti. A templomsüveg és egyéb felújítási munkálatok mind csak külsőségek lennének, de Isten segítségével a hívek is és mindenki vele együtt újulhatnak meg lelkileg.

A Dunántúli Református Egyházkerületek közösségét képviselve érkezett az alkalomra Steinbach József püspök úr. Beszédében hálát adott a megújult templom süvegért, párkányzatért, a torony egy részéért, a parókia bejáratért, Isten Bokodon élő és szolgáló népéért. Egy kérdéssel indította elmélkedését a püspök úr: „Milyen az Isten békessége?” Melyet így válaszolt meg: „Olyan az Isten békessége, ahogy a zsoltár éneklé: mint a Sion hegye

amely örökre megáll, nem inog meg. Erejével nyugalmat áraszt. Gyönyörű és, felüldül tőle a lelkünk. Az Isten békessége hirdeti az ő hatalmát, amit irtalmában mutatott meg és ez megnyugtat minket. Isten ezt a békességét magában Jézus Krisztusban adja nekünk, aki minden életnek forrása, gondviselő urunk.”

A következő gondolat az volt: „mindeddig megsegített bennünket az Úr.” (1Sámuel 7,12) Például abban, hogy „Bokodon Istennek van népe.” Élő, szeretettel tenni akaró keresztyén közösség. Isten megsegített a múltban és előre bízhatunk abban, hogy ezután is meg fog segíteni. A világ, a mi szívünk békétlen, de Isten ezt felvitte a keresztre, hogy az Ő békességében éljünk. És ez megőriz bennünket,” egész

valónkat”, hogy az értelmünkben neki tetsző gondolatok támadjanak és akaratunkkal az Istennek kedves Krisztusi gondolatokat cselekedjünk is meg. Ez az, ami előre visz, élővé tesz egy közösséget. A krisztusi gondolatok, amik aztán tetteké válnak. Szokták mondani, hogy „minden fejben dől el.” Igen. Ez az első lépés, amit a szeretetteljes cselekvés kell hogy kövessen.

A jól végzett, kemény munka utáni boldog meglelégedettséget láttam én személy szerint az arcon az Istentisztelet során. Mindenki hozzá tette a magáét a munkálatokhoz, így az Istentisztelet igazi ünnepi hangulatban telt. Volt, aki fizikálisan segített, rengeteg

fejzte ki ajándékokkal a gondnokaszonnyal együtt azok számára, akik bármiben is segítettek. Külön nagyon kedves volt szerintem mindannyiunk számára, hogy a feleségének is köszönetét fejezte ki virággal. Isten különleges ajándékának tartom, hogy mindketten lelkészek és együtt egy szerető házasságban tudnak tenni a gyülekezetért, emberekért, Isten ügyéért. Isten áldja meg őket gazdagon további szolgálataik során.

Az ünnepi alkalomra meghívást kapott Csonka László polgármester úr, Ócsai Sándor kivitelező, az evangélikus és katolikus felekezetek elöljárói, lelkészei, környező települések lelkipászto-

rai és gyülekeze- teik tagjai. A dadi Fénysugár Gyermekek és Ifjúsági Kórus is szolgált az alkalom. Nagyon ügyesek, lelkesek voltak. Sok dicséretet és egy meghívást is kaptak elismerés gyanánt. Illetve több hangszeres zeneművet és éneket is hallhatunk Szűcs Árpád előadásában, aki a bokodi gyülekezet presbitere, a Magyar

Állami Operaház címzetes magánénekes, őt felesége kísérte hegedűn, valamint külön hegedűszóval ajándékozta meg a jelenlévőket. Az alkalmat egy vetítés és egy közös szeretetvendégség követte. A vetítés során a templomsüveg levételét és az új süveg felhelyezését láthatták a megjelentek, illetve az ezek körüli munkálatokat.

Mindent egybe véve jó volt látni, hogy a bokodi közösség egy szívként, léleként, akaratként együtt tud működni. Mindenki hozzá teszi a magáét, hogy ez így is maradjon. Ez biztosan kedves Isten számára és megáldja a munkát, a közösséget! Soli Deo Gloria!

Petrovskiné Utry Anna Teodóra

CSÁSZÁRIAK PÁPÁN ÉS SÜMEGEN

Másfél évtizedes hagyomány már a császári református gyülekezetben, hogy október végén közös kiránduláson veszünk részt. Az **október 20-án** reggel 7 órai indulásunk még erős ködös időben történt, végül, igazán kellemes őszi napunk lett.

Utunk első állomása a pápai református gyülekezet Új templomának megtekintése volt.

Szakács Gergely lelképásztor fogadta a császári, vértsekthelyi, kisbéri testvéreket, 49 főt. Tiszteletes Úrtól tájékoztatást kaptunk a pápai gyülekezet közel 500 éves történetéről és mai életéről.

Utazó kereskedők, iparosok, külföldön tanuló majd haza térő diákoknak köszönhetően Pápán már az **1520-as években** ismerték a lutheri tanításokat. **1531-ben** már iskolát is alapítottak. **1577-ben** fordította magyarra és

kolát is áttelepítették.. **Ez a száműzetés 30 évig tartott.**

Az új templomnak a megépítését a megnövekedett reformátusság létszáma tette szükségessé, az **1800-as évek végén**. Sok nehezítő körülmény akadályozta a gondolat megvalósítását. A **Dudás Kálmán tervei alapján** épült impozáns templom neobarrokk, neoreneszánsz és szecessziós stílus jegyeket ötvöz. Torony magassága **54 méter**. Dunántúl legnagyobb református templomában **1250 főnek jut ülőhely**. Az apszis tetején a rómaiakhoz írott levélből vett részlet olvasható:

„**Nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené**”

Az ünnepélyes felszentelésre a Reformáció ünnepén 1941. október 31-én került sor.

adta ki nyomtatásban a **Heidelbergi Kátét Huszár Gál és fia Dávid**. Emléküket márvány tábla őrzi.

Pápán alakult meg **1617-ben az első Presbitérium**.

A pápai gyülekezet által most használatos templom a 9. a sorban. A történelem viharai és a protestáns üldözések miatt kényszerültek elődeik a helyváltogatásokra. **1718-ban** királyi rendelettel **bezáratták** az akkor használatos templomukat. Istentiszteleteiket az Ótemplom helyén álló fészerben tartották. **1752-ben** Mária Terézia megtiltotta, hogy reformátusok a város bármely pontján szabadon gyakorolják vallásukat. A királynő **1753-ban** engedélyezi a szomszédos **Adásztevelre** való Istentiszteletre járást. Az is-

Márvány tábla őrzi hitvalló gályarab prédikátorait, **Sélyei István** és **Kocsi Csörgő Bálint** emlékét is. A 42. zsoltár éneklésével köszöntük meg Nagytiszteletű Úr szíves tájékoztatását, majd közös fotó készült a templom előtt.

Rövid sétával jutottunk az **Ótemplomba**, mely a pápai gyülekezet 8. temploma. **1784-es** elkészültétől az Újtemplom megépüléséig használták Istentiszteleti alkalmakra. **Köntös László** egyházkerületi főjegyző Úr köszöntötte csoportunkat, majd közösen elénekel-tük a 90. zsoltárt.

Az Ótemplom állaga az elmúlt évtizedek alatt nagyon leromlott. **2016-ban** elnyert állami pályázati segítséggel sikerült régi szépségében felújítani.

Kiránduló testvéreim és a magam nevében is mondhatom, aki teheti, nézze meg e páratlan múzeumot!

A múzeumból kijövet minden látogató kap egy kis kártyát, bibliai idézettel:

„Fényzőn árad az igazra, és öröm a tiszta szívűekre.” (Zsolt.97,11)

„Akinak szilárd a jelleme, azt megőrzöd teljes békében, mert benned bízik.” (Ézs.26,3)

Az épület együttesben kialakításra került az utcai bejárat kapuja alatt egy **kávézó és vinotéka**. A belső udvar kellemes mediterrán hangulatot áraszt. Utcáról semmi nem árulja el, hogy a kapun belül milyen csoda van.

Pápát elhagyva, a kora délutáni napsütésben **Sümege** várával ismerkedtünk. Már aki neki mert indulni a nem éppen könnyű emelkedő leküzdésének. A Balaton-felvidék nyugati részén **245**

tengerszint feletti magasságban álló magányos hegycsúcs tetején található a vár, mely a **13. század** második felében épült. A fellegvár falait erős, magas védőfallal vették körül. A **Habsburg császári** csapatok által **1713-ban** felgyújtott várnak az elmúlt évszázadok alatt több gazdája is volt.

Katonai szerepét a kuruc szabadságharc alatt is megtartotta.

Az időjárás és a lakosság a várat csak rombolta. Az **1960-as** évektől megkezdődött a régészeti feltárás és az állag megóvás. A legjobban helyre állított kővárban nyáron színpompás várjáté-

kokkal elevenítik fel az egykori vitézek életét. A várudvarban különböző műhelyek, mint kovács, bogárné, sütőház, kamra, konyha, boros pince berendezései idézik „hogy mit ettek, ittak, dolgoztak évszázadokkal ezelőtt a várban.

A sümegei vár jelenleg állami tulajdonú **Nemzet műemlék**, amelyet **1992. óta Papp Imre** „Sümege vár jelenkori várkapitánya” bérel és üzemeltet.

Fáradtan, de élményekkel feltöltődve indultunk vacsoránk helyszínére Veszprémbe, az őszi pompájában díszelgő Balaton-felvidéken keresztül.

Hazaérkezve, hálát adtunk Istennek, hogy velünk volt a hosszú úton.

Beke M. Zsigmondné

HITTANOSOK BALATONFÜREDEN

Dunántúli Református Egyházkerület 2018. november 24-én, szombat, 10:00-14:30 között szervezi a 4. Dunántúli Felső Tagozatos Hittanos találkozót. A találkozó helyszíne ebben az évben is a Balatonfüreden, a Balaton Szabadidő és Konferencia Központban.

Tervezett program:

- Gyülekező éneklés
- Közös „átmozgatás”
- Megnyitó
- Egyházkerületi iskolák közös bemutatója (kb 1 óra 10 perc)
- közös éneklés az iskolákkal

- majd ebéd - (Az ebéd időbeosztás szerint történik, addig azonban a résztvevők további programokon vehetnek részt)

EBÉD alatt: Élménypedagógiai foglalkozás 2 csoportban (jelentkezés érkezéskor) Iskolák standjai, ahol a gyermekek ismerkedhetnek az egyház középiskolákkal. Kézműves foglalkozás, valamint szkanderozási lehetőség Fórum az iskolák diákjaival – „Amit mindig is meg akartál volna kérdezni egy gimnazistától...”

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ - november 15. csütörtök

JELENTKEZÉS AZ EGYHÁZMEGYEI FELELŐSÖKNEL:

Mezőföld - Polgár Tibor

Őrség - Németh Tamás

Pápa - Bella Violetta

Somogy - Kutasiné Molnár Boglárka

Tata - Papp László

Veszprém - Némethné Sz. Tóth Ildikó

Tisztelettel kérjük, hogy a találkozót szervezők a következőket vegyék figyelembe.

A november 24-i találkozó a tavalyi évhez hasonlóan a felsős hittanosok számára kerül megszervezésre. Sokkal inkább egyfajta kirándulásként értelmeznénk ezt a napot, és nem az iskolák nyílt napjaként. A diákok, a kézhez kapott füzetből tájékozódni tudnak az adott iskolák nyílt napjairól, amelyeket az iskolák eleve a szülők és diákok számára szerveznek.

Az Egyházkerület fontosnak tartja a résztvevők támogatását is, amely mellé az Egyházmegyék is odaálltak, így 1-1 autóbust indítanak az Egyházmegyék, amely az utazóknak ingyenes. Szerintünk néhány felelős lelképásztor, vagy hittanoktató elegendő kísérő lenne az autóbuzos csoportoknál.

Az Egyházkerület korábbi elképzelésének megfelelően biztosítja a meleg ebédet, mindazonáltal anyagi lehetőségei csak azt engedik meg, hogy a résztvevő szereplők és kísérőik, valamint az érkező felsős hittanosok és kísérőik számára adja ezt térítésmentesen. Ez azt jelenti, hogy autóbuzos érkezés esetén csoportonként 2-3 kísérőnek, mikrobuszos érkezés esetén 1 kísérőnek, személyautós érkezés esetén a sofőröknek biztosítja az étkezést. (A november 15-i határidővel leadandó jelentkezés során mindezt kérjük jelezni!) További felnőtteknek, szülőknek az étkezést csak személy szerinti, előzetes jelentkezés esetén és a bekezdési költségnél (1000 Ft) a helyszínen, az érkezéskor történő megfizetése esetén tudjuk biztosítani. Tisztelettel kérjük lelkész testvéreinket, hogy a kirándulás szervezők mindezt vegyék figyelembe.

Kérjük lelképásztor testvéreinket, hogy éljenek a lehetőséggel és minél nagyobb számban vegyenek részt ezzel a korosztállyal a találkozón, amely hisz-szük, hogy áldássá lehet az érintett korosztály részére.